

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglaš. itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 247849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne. Netiskani dopisi se ne vraćaju, a epodpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju. Predplata: za poštarnom stoji: 10 K u obće, 5 K za seljake na godinu ili K. 5—, odn. K. 2-50 na pol godine. Izvan carovine više poštarina. Plaća i utičuje se u Pall. Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koji u Puli, toli izvan iste. Uredništvo i uprava nalazi se u Taktari J. Krmpotić i dr. (V. Sissano), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata.

Smrt Lava XIII.

Dugo, neočekivano dugo borio se je kao lav proli nemilom smrti — ali njoj ipak konačno podlegao. Ono na oko slabašno tijelo velikog pape prkosilo je proti svakom očekivanju teškoj bolesti, koja je malo po malo izpodkopala njegove životne sile.

Veliki papa Lav XIII. predao je svoju dušu Svevišnjemu u poñedjeljak poslie podne oko 4 sata u prisutnosti njegovih liečnika, rođjaka i nekoliko kardinala. Posljednjih dana izgubila je njegova okolina svaku nadu. On je ginuo od časa; njegov život dogorio je kano i sveća voštanica.

Njegovi liečnici upotrebiše sva sredstva, što im ih znanost pružila, da produlje dragocieni život izvanredno velikog muža — ali i ta sredstva konačno ih izdaše!

Slabašno tijelo podleglo je nakon dugotrajne i junačke borbe i plemenita njegova duša poletila je dne 20. t. mj. u 4 sata i 4 časa popodne u krilo Svevišnjega, da primi zasluženu plaću za sva njegova sjajna djela na korist sv. crkve i u obće svega čovječanstva.

O posljednjih trenutkih pape Lava XIII. imademo iz Rima sljedeće vijesti: U Rimu nalazeći se kardinali pozvani su bili naglo svi u Vatikan pošto se nalazio sv. otac u angoniji.

Kad je kardinal Vanutelli podielio sv. otcu posljednje odrešene zavladao je u sobi ganutljiv prizor. Okolo bolestnikove postelje stajahu kardinali Oreglia, Rampolla, Della Volpe i drugi; uz ove stajahu papini nećaci

grofovi Pecci. Sv. otac bijaše jošte kod sviesli. Progovorio je nekoliko riječi i među ostalim preporučio kardinalu Oreglia sv. crkvu. Na molbu monsignora Bisleti-a podielio je sv. otac svoj blagoslov rekavši: Sia questo l'ultimo vale. (Neka bude ovo zadnji pozdrav). Iza toga podao je veoma teško kardinalom ruku.

Viest o njegovoj smrti pronesla se munjevitom brzinom po Rimu a zatim po čitavom svijetu.

Kardinal Oreglia, koji vlada crkvom do izbora novoga pape, dao je odmah priobćiti brzojavno smrt sv. otea svim nunciaturam kod tuđjih dvorova.

Nekoji vladari, među ovimi prvi car i kralj Fran Josip te njemački car Vilim izraziše svoje sautešće brzojavno.

Poznaju nas — kad su u škripcu!

U predzadnjem broju našega lista priobćili smo pod naslovom „Oklic hlabrim prebivalcem istrijskoga okrožja v brambo svoje domaćije“ kratku viest o tom, kako bijaše godine 1848. po nalogu vojničkog zapovjedništva u Primorju razposlan proglas na sve naše vidjenije rodoljube širom Istre.

Obećali smo tada, da ćemo i mi taj „Oklic“ priobćiti hrvatski, neka se osvjedošte opet jednom naši čitatelji, kako nas poznaju carske oblasti kad im dogori do nokata, t. j. kad im zaprijeti pogibelj od Talijana, koje inače podupiru na sve moguće načine na štetu našu i same države“.

vjerskim istinama; te i I. § našeg školskog zakona nalaze, da se u pučkoj školi odgaja čudoredno i nabožno, a ja ga se držim.

Ipak, uza sve to, moj rad mislim da nije po volji božanskom učitelju, savjest ko da mi nešto spočituje, a što? Ostavimo to za sutra. Razmislijat ću o tome.

2. Dan. — Misao kojoj sam se jučer podala, čutim, da me ostaviti neće; ona me uznemiruje. — Misliju zadvoj čak u poganska vremena: med Kineze, Indijance, Egipćane, Perzijance, Grke, Rimljane, Zidove i svi ti misle na svoj način odgoja, o obuci svoje djece, mladeži, al temelj bio je svima na načelima posve drugim, nego su načela, koja je uveo Krist. Zadvoj i med današnji bezvjerski odgoj nekih država, al, i ovaj kako se kosi sa onim Kristovim, kako slabe plodove donasa, kako se po njem mnogi broj propalca, zločinaca! Uvjeren sam, da samo obuka u duhu kršćanskom daje najbolje plodove, odgaja stalne značajove. — Do sad mislijah, da i mi u duhu Kristovu radimo, a danas dodjoh do zaključka, da mi donekle pod-

Priobćujući ovim taj „Proglas junačkim stanovnikom Istre na obranu svoje domovine“, odzivljemo se svomu obećanju: „Vriedni i junački Istrani!“

Vaša vjernost i vaša odanost carskoj kući, vaša ljubav do domovine i želja očuvati tuđega gospodarstva svoju pokrajinu i stare slobodne običaje, kakve su vam vaši djedovi ostavili, pozvahu vas pred 33 i 35 godina pod oružje“.)

Vaša pobjeda i izgon dušmana bijahu tomu slavnim posledicom. Uprav istoj zastavi, koja bijaše svjedokom prisage vaših otaca za obranu svoje i koja ukrasuje od davnih vremena župnu crkvu u Pazinu, uprav k istoj zastavi ste sada pozvani o junački sinovi istrijski, da se složite na obranu vaših oibitelji, svojega posjeda i blaga, na obranu domaće zemlje, na slavu i sreću vaše pokrajine.

Briga neka vam bude, da sačuvate plodove 30godišnjega mira pod opreznom vladom, koja je činila cvasti vaše liepe krajeve, te kao vjerni sinovi Istre dajte zagrmiti po vaših dolinah i brdinah glas na oružje na obranu slobodne i mile vaše domovine.

Složite se vi, koji ste pravim duhom nadahnuli, te prisežite svečano pred licem Božjim, da ćete biti vjerni slavi i dužnosti, da ste pripravni žrtvovati život i prolići krv za miloga našega cara Ferdinanda I i za obranu Njegovog ustavnog prijestolja; složite se, da budu, ako nam se pruži prilika udariti na dušmana, inkodjer vaši sinovi mogli kazati, kako su njihovi vriedni otcu junački domovinu branili, te uvijek znali pridobiti si blagodat mira.

Nakana je za sada slobodnu ili dobrovoljnu četu od samih Istrana sastaviti, i to pod sljedećimi uvjeti:

(Zatim sliedi 12 točaka tiučih se: cilja te čete dobrovoljaca, pravila i pro- *) Proti Francozom. Op. ured.

pisa za istu, obskrbe, plaće, poboljšica, odiela i oboružanja.)

Posljednja t. j. 12 točka glasi: „12. Četa biti će providjena, koliko bude najviše moguće iz njezine vlastite sredine sa korporali, stražmeštri i časnici, koji znaju slavenski ili talijanski. Rado će se uzeti za niže časnike inokodjer istarske stanovnike gospodskog stališa, koji se izkažu vriednima za službu“.

Konac „Proglasa“ glasi: „To su uvjeti, o sinovi Istre! kojimi ste sada na oružje pozvani.

Ozbiljna i pogibeljna vremena traže posebnu moć i posebni trud, te se daje samo tako očekivati, da ćemo si očuvati plodove mira. Bolje je pograbiti za oružje na vrijeme i čuvati granice pokrajine, nego li čekati na borbu s neprijateljem u vlastitoj zemlji, u vlastitoj kući.

Stiglo je po prijavi vojničke oblasti u primorju dne 26. prosloga mjeseca označeno vam vrijeme. Domovina treba vaše čvrste pesti. Čujte dakle njezin glas, glas svoje oblasti i vaših poštovanja vriednih duševnih pastira. Složite se i svi uzkliknite s nami:

„Živio Ferdinand, ustavni cesar, živila Austrija, i živila draga i mila domovina!“ Po nalogu vojničke oblasti u Primorju.

Pazin, 24. junija 1848.

M. Lazarich, Reichlin, pukovnik. major.

Bolno mora da obuzme čovjeka čuvstvo kad pročita gornji proglas sada, nakon 55 godina, što bijaše izdan na hrvatsko i slovensko stanovništvo naše Istre. Tada su opunovlaštenici vojne uprave u Primorju u ime cesarske vlade pozivljali u narodnom jeziku cesarskoj kući vjerne i odane Hrvate i Slovence Istre, da se late oružja na obranu prijestolja i Austrije proti dušmanu, proti nezasiptom Talijanu.

PODLISTAK.

Iz dnevnika jedne talijanske učiteljice.

(Prevod.)

Duhovska razmatranja.

„Govorahu i njih razumjeli su narodi raznih jezika“.

1. Dan. — Danas, na Duhove, ove mi se rieči ko vrzu u pameti i moram, da o njima razmislijam. Da, jer kod mene to ne biva tako. Ja govorim i oni, koji su preda inom, ako i nisu narodi, već malobrojna djeca samo jednog naroda i jednog jezika, mene ne razumiju. Ja tumačim, izbiram rieči i način, al od svega malo ili ništa oni ne shvaćaju. Zasto meni je ono toli teško, što je njima bilo lahko? — Oni su imali moć višnjega, oni su bili apostoli, učenici velikog meštra, a ja, ja? — ta i ja sliedim primjer božanskog učitelja; učim malene, one, koje je on iz svog zemaljskog života toli milovao, a učim ih ako i ne vjerske istine, ali se čielo moje podučavanje mora temeljiti na

punoma sliedimo gore navedene pagane. Temelj nauke Kristove je ljubav, pravednost. Poganom te rieči bile su u pravom smislu nepoznate; za njih bile su strasilo, ludost; ta oni nikako nisu mogli shvatiti, da bi roba i siromaha mogli ljubiti, da je rob i siromah čovjek i oni, koji ima ista prava za život i napredak. Oni bi ne samo dali ravnodušno za malenkost odsjeći glavu robu, nego su gusili, ubijali vlastitu djecu, osobito kad su ova bila brojnija, a svu krzljavu ili skakovom tjelesnom manom, po njihovom sudu moralo se ubiti. Oni su samo mislili na odgoj i obuku odabrane djece, da time uzdrže svoje pleme; za rohove i siromake svega toga nije trebalo, ovim je bilo dopusteno, da žive rad koristi odabranika. Rekuh, da i mi sliedimo pagane, a u čem?

3. Dan. — Jučer si zadah pitanje, na koje evo odgovora. Počet ću od sebe. Inam danomice pred sobom preko 40 djece. Tu djecu ja bi morala svu jednako ljubiti, učiti i odgajati, al ja toga ne činim; meni su nekoja mrška, a mrška su mi ne zato, što bi bila zločesta, pokva-

rena, već zato, što znam, da mom plemenu mojoj narodnosti ne pripadaju; što ne shvaćaju mojih rieči, što nisu vriedni ni da opetuju ono, što pred njima govorim; što moj mili talijanski jezik izkrivljuju, izopćuju tako, da izlaze ne samo bezsmislene rieči, nego čak i pogrđne, za njih je „buon giorno“, „bijorno“, „buona sera“, „bušera“, „bunašera“, „imparaticcio“, „paraticcio“, „imperatrice“, „peratrice“ itd., oh, onda, onda su mi ta djeca mrška, najradije bi ih odpravila da ih nikad više ne vidim i ne čujem. — Siromaska djeca, ko da su ona kriva a ne mi, ne ja, koja silom hoću, da mi čisto talijanski govore, a njihov materinski jezik je hrvatski. Hoću li da radim u duhu Kristovu, ja bi morala učiti njihov jezik i u tom ih jeziku poučavati i odgajati. — Jao! kako sama sebe odsudih! Ja sam u času, u kom rekoh, da su bili pagani kad su došli glas o ljubavi Nazarencu. Ne, to ne mogu, to bi bila ludost! Al ja sam kršćanka, morala bi... oh, nemogu, neću dalje danas o tome misliti, to me straši. (Nastavak sliedi.)

Naše su pozivali otce i djeđove u boj proti onim, koji su danas za nevoju saveznicu službene Austro-Ugarske. Hrvati i Slovenci pohriše u boj na poziv carskih oblastih proti Talijanom, kojim su danas izručeni od istih oblastih na milost i nemilost. Prije toga i kasnije pozivalo se je Hrvate i Slovence u boj i proti Talijanom i proti drugim narodom, i oni se odazivše vazda veselo i oduševljeno carskom pozivu. Tekla je njihova dragocjena krv na potoke na svih skoro najboljih Europe i stekoše si zavidnih naslova i pohvala — ali ništa drugo. To im bijaše jedina plaća za njihovu vjernost i odanost za njihovu poštivost i uzorno junactvo.

Kad je trebalo u rat, pitalo se na sve strane gdje je Hrvat, a kad je bilo dieliti nagrade i odšete — pohvališe Hrvata radi njegovog junactva i rekoše mu sad Te više netrebamo.

Sirota Hrvat, vjerman i odan kao nitko drugi u državi svomu caru i kralju, nije se u svojoj skromnosti nikada znao okoristiti svojom slavom i svojim junactvom. On je držao, da se neće ni na njega zaboraviti kad se bude narodom monarhije dieliti pravice ili povlastice. Ali se prevratio ljuto! Vlastodržci zaboravise opet i opet na njega i teško, da će ga se sjetiti sve dotle dok nebude opet pogibelj vladajućoj kući ili državi.

Tada će stupiti opet pred njega pozivi i proglasi; slaviti će njegov junactvo, njegovu vjernost i odanost, te ga zaklinjati, da skoči na obranu ovoga il onoga. Tada će tim vlastodržcem ili predstavnikom najviših oblasti biti opet dušmani oni, kojim mora da robuje i služi naš narod u Istri voljom i privolom carskih oblastih, a mi Hrvati i Slovenci bili ćemo opet mili i dragi, vjerni i odani.

Hoće li se naš narod tada odazvati glasu, kojemu se je bezbroj puta odazvao — te nosio svoju kožu na pazar drugim na korist, sebi na štetu?

Sjećajte se

„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Franina i Jurina.

Jur. Kumpare Koko, majka moja, ce tij to da tako do jada puses, ko da si se na sprenicu oparil.

Fr. Nis ne, leg sen ti vero jaden, na one pandole do direcciona do naseh vapori stirijsani.

Jur. Ce, sen cul do moga iljoca Nana, da vas pitaju jos beci, zac da vam timuni rascaju.

Fr. K vragu vapori, timuni i beci, a ki bi njim već ni solda dal?

Jur. Povero mondo! kada ćete vi neki ter neki kapit onu staru: ki s gospodum cresnji zoblje, da mu jalci zastaju.

Fr. Čemo se naučit čemo, ma prej marimo mestra dobro platit — de resto sen cul do sjor dottora Munjaresta, da te poč bolje posli do societadi, zac da su se i nas sjor podesta dismetili do presidenti i da te sedaj samo jenim vuporom fadigat i to samo na jedta, zac da je najviše imbrojarij bilo na Barbanu.

Jur. Koga te pak sada storit za presidenta? Fr. Senas acionisti je votalo na zadnjof sedute za maloga Mika Pavuka, a dviset i cetiri acionist za kapitan Mi-

kuletta Bova, zac su odlucili da novi president mari se zvati Miko protetor do mornari.

Jur. Tako su zastali sjor kapitan Mikuletto za presidenta.

Fr. Ne zna se jos pravo, zac maris znati, dac kakv va sveha, creskih kvestionih; tako i va ten: do nase stirijske: societadi, jeden: zenski vot valja, kuliko dva muzka vota, pak bi lahko mogel sjor ispettor superior Pater-Kristic, kada: prida do perzuna van; sve to: bitil dole i nominat za da: ugodil creskim debelim meckam za presidenta svoga: clovika: Patera Pavuka, zac da: izja i on veli: glavinu kako i pater Janez, kratku pamet dobre zubi i siroku vajuhu i da su sve debele creske: zeni va njega namurani.

Jur. Ter to ima i Gule i Mikuletto i svi do vraga tega.

Fr. Ne jadi me: Hodi i ti se svimi fratiri.

Jur. Ja si da grem, ma prej zavrisctiñ: Viva la cucagna! Viva i Menighi e i Nani con tutti i nostri barbaggiani.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar:

Hrvatice majke u Pulj uzgajaju djeću u duhu i jeziku talijanskom. U nedjelju dne 12. o. mj. priredila je jedna čestita obitelji potičući iz Hreljina svomu jedincu sinu kao mladomislniku svečani objed na Trsatu, na koj je pozvala svoju mnogobrojnu rodbinu i prijatelje. Među ovima bila je pozvata i jedna gospođja majka sa svojom djecom, kao bližnji rod mladomislnika, sada nastanjena u Pulj. Ona i njezin suprug potiču iz Hreljina u Hrvat. Primorju. Ali na veliku žalost opaziti je bilo, da ta majka Hrvatica nije u obće htjela hrvatski govoriti, a djeca njezina — gospođjice — da bi i jednu rječ hrvatski govoriti znale. Naravski, majka isto tako i otac s njima u kući jedino talijanski govore, u školi ih talijansku siljaju — pa nije niti čudo, da nam se naša djeca odnaroduju, i da poslije postaju najveći renegati i dušmani svoje krvi i hrvatske domovine. Ovo je istinito, ali vrlo žalostno za nas Hrvate! Jedan očevidac.

Financa i hrvatski jezik. Piše nam prijatelj, da je ovih dana bio u financijskoj zgradi u Pulj te je tamo opazio razne napise po stubama i hodnicima ili samo talijanske ili uz talijanske i njemačke. N. pr. najnoviji napisi jesu samo talijanski, a htjeli bi opominjati ljude, neka ne pljuvaju na tla. Bogme, kad neima hrvatskoga napisa, naših se to ljudi valjda netiče, ali mi kažemo, da bi g. Della Rosa morao imati nješto više obzira prama hrvatskomu jeziku, jer će si naš narod inače misliti, da smije pljuvati ne samo na tla financijske zgrade, nego i u brk nekojim doklačenim preziraljima našega jezika.

Kako mornarica poštuje hrvatski jezik. Blizu Pule postoji, krasna suma, koju su naši ljudi od starine do danas zvali „Suve“ — glasovita je osobito Majka Božja u Survam — a Talijani ju zovu Stana, dočim je za Niemce „Kaiserwald“ (carska suma). Ista je suma u upravi c. i kr. ratne mornarice, koja drži tamo posebno sumarskog činovnika. Na raznim točkama sume postavljene su razne tiskane opomene na stupovima, ali sve je samo „Kundmachung“ i „Notificazione“, dočim hrvatskomu jeziku nije ni traga. To je baš sramotno!

Niša realka u Pulj. C. i kr. vojna mornarica uzdržava u Pulj svoju nišu realku. Doznajemo iz talijanskih novina, da je na toj školi zaključena školska godina sa 112 djaka, od kojih 86 njih rodom iz Pule. Po narodnosti zapisano je: 34 Niemca, 67 Talijana, 11 Slavena. Što pisasmo o narodnosti gimnazijalaca, to se može opetovati i za učenicke realka: slavenska djeca utapljaju se u broju Talijana i Niemaca. Najinteresantnije na toj školi je, što djeca ne mogu učiti ni talijanski ni hrvatski jezik.

Rekosmo, da doznajemo sve ovo iz prvih red, 23 drugi red, 7 treći red, 14 potalijanskih novina, jer gospoda od realka — čudimo se veoma g. ravnateljju Neugebaueru — ko da ne znađu za naš list te nam nisu poslali godišnjeg izvješća.

O ti pravediti Niemci u c. i kr. vojnoj mornarici.

Konzumna družvo u Premamuril obdržavati će u nedjelju dne 26. j. ulja 1903. u 3 sata poslije podna prvu glavnu skupštinu u kući g. Martina Mikovlovića. Gospoda članovi umoljavaju se uljudno za mnogobrojni posjet.

Pazinski kotar:

Javni izpit na hrv. gimnaziji u Pazinu. Dne 14. t. mj. priredilo je ravnateljstvo zavoda javni izpit djaka iz glazbe. Prisustvovala je izabrana kila mjestnih i okolnih prijatelja zavoda. Raspored bio je sljedeći: 1. Za dom mili — muški zbor; 2. Liepa naša domovina — II. odio tamburaša; 3. Slovenac i Hrvat — mješoviti zbor; 4. Hajd na ples — orkestar; 5. Hrvat — Slovan — muški zbor; 6. Karibik hrv. nar. popjevac — II. odio tamburaša; 7. Bojna pjesma — mješoviti zbor; 8. Danica, patnica — I. odio tamburaša; 9. Kranjska dežela — sopran solo uz pratnju orkestra; 10. Domovino moja — I. odio tamburaša; 11. Slava Bogu — mješoviti zbor uz pratnju orkestra; 12. Hrv. nar. kolo — II. odio tamburaša; 13. Pozdrav domovini — muški zbor; 14. Hrvatska polka — I. odio tamburaša; 15. Carevka — mješoviti zbor i orkestar.

U pjevačkom zboru bilo je 28, u orkestru 15, u I. tamburaškom odelu 11, a u II. 16. djaka.

Pjevačkim zborom, te orkestrom i II. tamb. odelom ravnao je gimn. učitelj glazbe Fridolin Stöckl, a I. tamb. odelom ravn. učitelj hrv. pučke škole g. Petar Matanić.

Nastup djaka bio ozbiljan i oarješit, a proizvodjanje pojedinih komada precizno, skladno i bez ikakve napetosti. Uspjeh bio je veoma dobar, a odlikovali su se osobito pjevački zbor, I. tamb. zbor i solist sopran Rafael Mahnić svojim jakim i zvonikim glagom.

Na zahtjev slušateljstva bili su opetovani pojedini komadi, a iza dovršene produkcije svi prisutni izrazili su vodstvu zavoda i zborova čestitke na uspjehu i zahvalu na užtku, uz želju, da bi se takve produkcije višeput priredile.

Pazinske gimnazije. I. Na hrvatskoj gimnaziji bilo je početkom školske godine upisano 172 djaka, od kojih je tečajem godine izstupilo 18, te njih na koncu bilo 154. Njihova ojevna bila je: 22 prvi red s odlikom, 92 prvi red, 14 drugi red, 3 treći red, 21 popravni izpit, 2 naknadni izpit.

Odlikasi bili su: u I. razredu Bačić Ivan iz Pićana, Defranca Rudolf iz Čepića, Kajapić Antun iz Novaki, Rimanić Božo iz Zaričja i Cepin Antun iz Vabriga; u II. razredu Brajša Metod iz Voloskog, Kocijan Josip iz Bazovice, Mahnić Josip iz Doline, Melitka Ivan iz Bazovice, Samec Hermin iz Kopra, Žužić Mato iz Sv. Ivana od Sterne i Žužić Sime iz Montrilja u III. razredu Brajša Ciril iz Voloskog, Radošević Petar iz Medulina, Rapotec Vinko iz Kozine, Rušnjak Ivan iz Sovinjaka i Čulja Srećko iz Gračiča; u IV. razredu Brajša Stojan iz Voloskog, Krajevec Ivo iz Sv. Petra u Šumi, Matejčić Sime iz Pazina, Rogatec Franjo iz Kozine i Škvarč Edvard iz Pazina.

Po narodnosti bilo je 124 Hrvata, 29 Slovenaca, 1 Čeh. Po pripadnosti bilo njih 142 iz Istre (iz Pazina i okolice 37), 11 iz Trsta i Gorice, 1 iz Česke.

Pjevanje je polazilo 124, guslanje 29, tamburanje 27 a glasoviranje 13 djaka.

2. Na talijanskoj realnoj gimnaziji bilo je upisano početkom godine 158, izstupilo njih 13, te njih ostalo 145. Ojevjeni bili su: 12 prvi red s odlikom, 90

prvi red, 23 drugi red, 7 treći red, 14 potalijanski jezik, 3 slovinski a 1 njemački. Po završivosti bilo je 136 iz Istre (24 iz Pazina), 4 iz Trsta i Gorice, 2 iz Dalmacije, 1 iz Ugarske, 1 iz Italije, 1 iz Egipta. U četvrtom razredu polazilo je grčki jezik 29, a francuzki 7 djaka, te prama daljnjim osnovam za ovaj zavod, samo tih 7 djaka bi stupilo u peti razred namjeravane više realka. Pjevanje je polazilo 31, a guslanje 31 djaka.

Kazipisana učiteljska mjestana na hrv. gimnaziji u Pazinu. Oglasom 13. tek. br. 1417 raspisuje c. kr. pokr. školsko vieće u Trstu natječaj na jedno mjesto učitelja za klasičku filologiju i jedno mjesto za učitelja njemačkog jezika kao glavnog i klasične filologije kao nuzrednog predmeta. Molbe se imaju podnesti do 31. t. mj. istoinu vieću. Beriva skopčana sa timi mjesti iznasađu ukupno K 3200.

Povrh toga ravnateljstvo zavoda traži namjestnog učitelja iz klasične filologije. Stupovi talijanstva u Pazinu. Čitamo u talijanskih listovih našega Primorja, da su konačno i pazinski Talijani ustrojili štedionicu i posujitnicu, ili kako oni kažu „Seosku blagajnu“ (cassa rurale). Proše subote sastali se talijanski praci iz Pazina, da si izaberu upravu ili ravnateljstvo te blagajne. Na pomoć im je došao iz Poreča zemaljski činovnik dr. Pogasnjič (Pogačnik). U ravnateljstvo bijahu izabrani sljedeći pazinski Talijani: Mrak, Godina, Gržetić, Princ, Ujčić i Kovač. Razumije se, da se ovi Evrentinici pišu talijanskim pravopisom, ali tim nemogu nikako sakriti svoga hrvatskoga roda i koljena.

Novo štedovno i zajmovno družvo osnovati će se u Žminju. U tu svrhu držao se ondje u nedjelju dne 19. t. mj. pogovor, kojemu je prisustvovalo liepi broj prijatelja te misli. Političko družvo bilo je zastupano po podpredsjedniku i tajniku. Bio je suglasno izabran osnovateljni odbor.

Porečki kotar:

Obćinski izbori u Umagu. Od tamo nam piše prijatelj: Naš narod u ovoj obćini spava na žalost, jer neima ni učitelja ni štedovnjanka, koji bi se sanj zauzeo, koji bi ga podučio il savjetovao. Radi toga je našoj gospođi u Umagu lahak posao kod svakih izbora. Sami sastave izborne liste, sami se dogovora glede kandidata i sami ih biraju.

Tako će biti i kod predstojećih izbora za našu obćinu, koji će se vršiti dne 28. o. mj. za III. tielo, dne 29. u jutro za II. a poslije podne za I. tielo.

Da imamo mi čovjeka, koji bi nas podučio i koji bi nas vodio, posli bismo radoštno za njim, a ovako, da nebude rugla, ostajemo većinom doma.

Poreči kapitanat i nepristranost. Pred nekoliko mjeseca molio je jedan mladić, Hrvat, da mu se dade oružni list. Slavni kapitanat odbio je molbu opazkom, da molitelj nije „umoljetan“. Dotični poslao je odmah dekret punoljetnosti; ali oružniog lista nije do danas jos primio jer ... nije Talijan. Pred malo dana dade je isti kapitanat oružni list jednom golobrađom mladobodnom studenticu jer ... je Talijan. Sretni smo kao u Macedoniji!

Trošan zvonik: Talijanski listovi pišu, da se opaža na zvoniku u Bujah jasne znakove trošnosti. Radi toga pregledala je zvonik posebna komisija, koja je dala obustaviti zvonjenje i koja je na dvih stranah zvonika postavila kontrolne strojeve, koji će bilježiti svaku promjenu u zvoniku. Čim se opazi, da prieti kakva pogibelj, biti će zvonik porušen.

Koparski kotar:

Izbor načelnika u Dekanah. Od tamo nam pišu: Dne 11. o. mj. sastalo se napokon novoizabrano obćinsko zastupstvo, da se konstituirata t. j. da izabere načelnika i obćinske savjetnike. Iz

1. Dopsenik mi prigovora, da nisam povratio pok. Pavlu Bogoviću njegova ljetopisa o dubašjanskoj župnoj crkvi, dodajući, da eu ga ja još valjda tiskati itd. Ja sam u svoje vrijeme u „Našoj Slugi“ nastampao neke odlomke iz toga ljetopisa, da prikazem zanimljiva seljaka kao pisca. Taj sitni ljetopis nema nikakve vrijednosti za šire občinstvo te bi se mogao priobćiti samo u kakovu mjestnom listiću, i to ispravljen, jer pok. Bogović ne zna dješe ni što je slovaica ni pravopis, a miešuje književni jezik sa čakavštinom. Pošto mi je jednom izrazio želju, da mu ga vratim, htjedoh mu ga lani osobno predati, ali, kako sam na Rieci labko obolio, vratio sam se u Varaždin. Tako je i rukopis Pavlov ostao u mene. Ja sam ga međjutim poslao prijatelju popu P. Milovčiću, neka ga izruči njegovim sinovima.

2. Već od svoje prve mladosti sabiram podatke o prošlom i sadašnjem životu rodnoga moga otoka Krka. Dosta sam već te gradje tiskao po raznim časopisima i znanstvenim zbornicima. Tako sam kupio i gradnju folklorstu, obračunajući se već kao sveučilišni slušač na prijatelje i znance, da mi opišu ovaj ili onaj običaj prema mojim naputcima, pa i na spomenutog dopisnika, koji mi je opisao dubašjansku ženiđu prije g. 1880. Ja se ne sjećam, da je on mene ikada pitao za taj svoj opis, on ga je svakako napisav za mene i po mojim naputcima. Ja sam taj opis tiskao uz neke svoje dodatke u akademjskom „Zborniku“ I. te sam primjetio na str. 162., da poliče iz pera „moga rođjaka“. Ja sam kupio i poslao mu na dar onaj svezak „Zbornika“, a od akademije je primio i neki mali honorar. On mi je pismeno najsrdačnije zahvalio na toj mojoj uslužnosti, a sada me naknadno biedi, da sam nepošteno radio!

3. I ako ne dopisujem više s tim svojim rođjakom, poslao sam mu ipak svoju najnoviju radnju, tiskanu u posljednjem svezku akademjskih „Starina“, i to glagoljski lucidar, misleći, da će ga zanimati starina, nadjena u našoj Dubašnici. On mi međjutim vraća milo za drago te tvrdi u svom dopisu, da sam onaj glagoljski rukopis odnio, a to je isto što u k r a o iz samostana sv. Mandaljane. Kako se zove čovjek, koji ovako što tvrdi, a ne može svoje tvrdnje dokazati?

Dopsenik mi još zamjera, što sam glagoljski tekst tiskao ćirilicom, kao da sam htio reći: „to vam je; znam, da ga nećete čitati“. To me je iznenadilo. Dopseniku je poznato, da je pokojni seljak Bogović čitao s ljubavlju i ćirilicu; u knjižnici braće Bogovića našao je dopsenik i knjiga, tiskanih ćirilicom pa opet on mrzi ćirilicu, kojom su pisali Hrvati pored glagolice sve do polovice XV. vieka, a sporadično i kasnije. Neće biti samostana na našim otocima bez knjiga bosanskih fratara, tiskanih ćirilicom. Na str. 12. moga lucidara može dopsenik naći bilježku, iz koje će doznati, da su naši glagoljaši još u XVI. vieku pisali ćirilicom! Znameniti poljički statut napisan je ćirilicom, a bosanski fratri i neki župnici po Dalmaciji pisahu svoje matice ćirilicom sve do početka XIX. vieka. Sada mi dolazi na pamet jedna uspomena haš iz rodne kuće našega dopsenika. Njegov stariji brat Josip vratio se negdje oko g. 1870. — mi bijasmo onda gimnazijalci — kući iz daleka svijeta, donesavši sa sobom i neku srbsku knjigu, koju mu bješe poklonio neki Bokelj. Ja sam mu nešto pospordno primietio o ćirilici, a on, priprost mornar, odgovori ozbiljno: „tr je to naš jezik!“ Dopsenik, obrazovan čovjek, prezire eto ćirilicu, koju je njegov brat, jednostavni mornar ljubio. (Konac sličidi).

Listnica uredništva i uprave.

Prijatelju u Buzetu, koji je htio svojim polemičnim člankom ubiziti napadnje našega dopsenika na g. Bona, javljamo ovime, da mu članka nemožemo priobćiti u „N. S.“ U stvari bo jesu

sporazumni dopsenik i pisac, a kad je istina istaknuta, ne treba joj otimati snage. Neka se g. Bon nesrdi, nego neka savjestinim vršenjem službe; povesmašnjom nepristranošću, postivanjem narodnih osjećaja i jezikovnih prava ogromna većina pučanstva izkaže čovjekom na mjestu, pa mu neće biti prigovora ni od hrvatske strane.

Piscu članka „Maša italiana“ u Malom Lošnju moramo javiti isto što i prijatelju u Buzetu. Kakva teku vremena, člank nije za „N. S.“, jer ovaj list nesme da bude i nadalje repertoarom grieha talijanskih; to tim manje, što ni državne ni crkvene oblasti kod nas, uzete obćenito, ne zaslužuju da im mi budemo uvijek samo „Kanonenfutter“. Naša imna biti zadaca jedino ta, da podučavamo i budimo hrvatski narod u Istriji, i jed in o obzirom na njegovu dobrobit. A denunciranjem drugih ne samo da nepromičemo korist svoga naroda, nego proglašavamo simpatije, koje drugi mogu imati za hrvatsku stvar.

Javna zahvala.

Podpisana izriče ovime svoju iskrenu zahvaln slavno osiguravajućoj zadrugi „Janus“ u Beču, koja joj je putem svoje podružnice u Trstu (Via Stadion 16) te zuspništva u Gorici (Via Seminario 3) točno likvidirala osiguranu svotu nakon smrti njenoga supruga Adolfa Kürner, upravitelja dobara kneza Auersperga u Belaju (Istra), koji je bio kod iste osiguran samo 16 mjeseci.

Belaj, kod Boljuna u Istri.

Tereza udova Kürner, supruga.

Broj 2702.

Oglas natječaja!

Otvara se natječaj na mjesto liečnika za zdravstveno okružje združenih občina Buzet-Roč sa sjedištem u Buzetu, kojega je služba ustanovljena pokrajinskim zakonom 19. marča 1874.

Sa ovom službom skopčana je godišnja plaća 2000 kruna, za liječenje siromaka, a kruna 400 za odštetu putnih troškova.

Prvu će svotu primati na mjesečne, a drugu u tromjesečne obroke antecipatno na poreznome uredu u Buzetu.

Osim toga zaslužili će liječenjem nesiroமாக, ciepljenjem kozica, kod sudbenih komisija i za vrijeme epidemija.

Služba traje tri godine i obnavlja se unučke od godine do godine izuzam slučajja odgovedi sa jedne ili druge strane, koju se mora dati tri mjeseca prije izmaka ugovorenog roka.

Molitelji moradu poznavati hrvatski ili slovenski i talijanski jezik, te odposlati dokumentovanu molbu na predsjednika zdravstvene delegacije, Franu Flego putem, občinskog glavarstva u Buzetu do 16. kolovoza t. g.

Buzet, 8. julija 1903.

Predsjednik delegata:
Fran Flego v. r.

Oglas.

C. kr. gospodarski ured u Biogradu na moru, prodaje za sjeme zimskog ječma „Mamuth“, koji je tekuće ljetine urodio 3800 kila za jedan hektar, i „Grosdorfer“, koji je urodio 3400 kila po hektar, uz cieniu od 16 kruna po 100 kilograma bez vreće.

Prodaje takodjer 2000 kila sjena i slame za stoku, tiskana.

C. kr. ekonomični ured u Biogradu.

„Gosp. i konsumno društvo“ u Cresu traži usposobljenog

mesara.

Pobliže uvjete daje ravnat. istoga društva.

Hrvatski specialitet!

jest jedna vrst najboljeg pamučnog platna izvrsna za rublje i sve kućne potrebe.

Platno je 84 cm široko i sadržava 23 mtr. (30 starih rifa). Za dobru vrst i trajnost jamčim.

Komad stoji K 15.— i na zalihl imade uvijek do 1000 komada.

Jedino za dobiti u Hrvatskoj kod

FRAN SARIDJA, Zagreb, Ilica 39.

HRVATI,
kupujte svi papir za pušenje
Družbe sv. Cir. i Met.
za Istru.

Mlatilnice i
čistionice za žito,

slamereznice, vinske preše i mlatilnice,
preše za sieno, pumpe za svaku porabu,
plugova itd. dobiva se uz nizke cijene
i iz najboljega gradiva u skladištu
tvrdke

ŽIVIC DR. u TRSTU

Via Commerciale 2, poleg trga vojarna.

Zahtjevajte pravi

kranjski brinovec

dvostruko žganil, od

Franz Cvek-a u Kamniku (Kranjska).

Traži se solidan zastupnik za Istru.

Prvo slovensko skladište pokućstva!
ANTONA ČERNIGOJ

TRST

Via di Piazza vecchia 1, u kući Maronzi,
podružnica stolarske zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu - Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Svaka je konkurencija nemoguća,
jer je pokućstvo iz prve ruke.

Tvornica pokućstva
dvorskog dobavljača

IGNACIJ KRON

TRST - BEČ.

Tvornica u Beču u vlastitim zgradama
Kuća utemeljena god. 1849.

Na zahtjev šalje badava:
ilustrovane popise, originalne nacrti os-
nova, pregled sobnih namještaja.
Najveća solidnost, elegantnost
i jeftina cijena.

Ljekarna k sv. Cirilu i Metodu u Pazinu (mala fontana)

preporuča slavnom občinstvu svoju bogatu za-
lihu izvrsnih i svježih lijekova; bilo to modernog
ili starijeg izuma. Osim toga ima u zalihl tu i
inozemnih specialiteta, rudnih voda, kirurškičkih
ojoja i sprava, toaletnih sapuna itd.

Napokon ima i pripravlja sve liekove za domaće
blago (ovce, koze, svinje, konje, goveda), kao:
prah za šušac ili šuš itd.

Podvorba točna i u svako doba.

Mr. Pharmaciae Antun Marčelja,
providnik ljekarne.

Istarska Posujilnica u Puli.

koji uplaćuju zadružnih dielova jedan ili
Prima zadrugare, više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član
te plaća od

istoga 4 1/2% kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez pred-
hodnog otkaza, iz-
nose do 400 K uz otkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz otkaz od
14 dana a tako i veće iznosne ako se nije kod uložnja suglasno
ustanovio veći ili manji rok za otkaz.

Zajmovo (posude) daje samo zadrugarom,
i to na hipoteku ili na unjenje i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati
po podne; u nedjelju i blagdane

osim julija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne
i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno

Družvena pisarna lievo, gdje se dobivaju pobliže informacije.
Ravnateljstvo.